

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KOZLONYE.

ELŐFIZETESI ÁRAK:

Helyben: félévre 6 kor., negyedévre 3 kor. — fill.
Vidéken: félévre 9 kor., negyedévre 4 kor. 50 fill.

FOSZTERKESZTŐ:

BENEDEK JÁNOS.

POLITIKAI ROVATVEZETŐ:

Dr. BOROSS LAJOS.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ

SZÉKELY IMRE.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debreczen, Főtér 42. szám. Lamprecht palota,
első emelet, az udvarban.

Keleti hangok.

— január 13.

A halál pusztításának kietlensége támad Tisza István gróf minden lépte-nyomán. Kevesen voltak, akik a miniszterelnök jó szándékában hittek, még kevesebben voltak, akik eszközei tisztaságára esküdtek, ebben a pillanatban pedig kell, hogy ezek a kevesek is megintojanak hitükben. Magyar ember nem állhat többé Tisza István mögött. Feldulva az ország, kegyetlen pártusák martaléka a magyar alkotmány sarkalatos igazságai, ám ha eddig magyar állott magyar ellen, most beharsognak az örült hangzavarba a nemzetiségek is s a komédia kezd már nagyon rémes lenni. És elful a lélekzetünk megdöbönt lélekkel nézzük a meredélyt, melynek szélére jutott már a nemzet.

Az oláhok január 10-én titkos gyűlést tartottak Nagyszebenben, melynek eredménye váratlan, szinte hihetetlen: feltámadt újból a román nemzeti párt, a komité, melynek egykori galád működése és 1881-ben kelt első programja, még ma is arcunkba kergeti a vért. Ezt a pártot és programot 1894-ben a megsemmisülésbe kergette máregy belügyminiszteri rendelet s azt hittük, a szégyenfolt örökre eltöröltett s ime 1905 jan. 10-én Tisza István gróf belügyminisztersége

alatt újból kiujult a nemzet testén. — Végezzünk csak előbb azzal, hogy mit is kíván az oláhok nemzeti pártja? Hát nem kevesebbet, mint hogy állit assék vissza Erdély függetlensége és önállósága, vagyis legyen Erdélyország Oláhország; kívánják, hogy az ezrednyelvek tekintetében a magyar törekvések kiküszöböltessenek, kívánják, hogy a nemzetiségi területeken a nemzetiségek nyelve legyen a hivatalos és uralkodó nyelv s a magyar nyelvnek ne legyen semmi joga; kívánják a községek és megyék új beosztását nyelvtérületek szerint, vagyis oláh községek és oláh vármegyék kelljenek nekik, mely épp oly külföld lenne az anyaország számára, mint akár Németország vagy bármely más állam, kívánják, hogy román vidékekre csak románokat telepítsenek, az iskolák nyelve és szelleme legyen teljesen nemzetiségi, vagyis: magyar állam, hátrább az agarakkal és magyarosító törekvéseiddel! Ezek az ő sérelmeik és pontozataik, melyért a választásokon már is harcra szállanak és 28 kerületben állitanak jelöltet.

Mi ez? A legenyhébb szó erre: lázadás! Az idegen anyanyelvű magyar állampolgár lázadása a magyar nemzet ellen, elszakadási szándék Magyarországtól, hisz valóságos államot akarnak alkotni az államban, melyben csak az érvényesülhet, aki és ami oláh, a ma-

gyar még csak meg se tüessék azon a területen. Hisz ha arról volna szó, hogy elvesztünk másfél millió románt: hát csak rajta, vándoroljanak Romániába, de ezek a gazok osztozkodni akarnak a magyar földön, melyet magyar harcosok vére és magyar kulturátónak verejtékei öntözött. Osztozkodni akarnak azon a területen, mely legértékesebb magyar fajunk: a székely hazája, magukba akarják olvasztani ezt a nemes és dícsfényes történelmi multtal díszes fajt, mely a magyar törekvésekért és vágyakért folytatott küzdelmekben ezer éve, mindig a homloktérben állott. Harczolt, annak daczára, hogy a magyar hazának javakban és istápolásban mindig mostoha gyermeke volt. Most el akarják venni Istenét, nevét, nyelvét is. És könnyű dolguk lenne, hisz a székely az örökös fáradalmakban nagyon elgyöngült már, az oláh bankok pedig virágzanak s kulturája hatalmas lendületnek indult.

Tisza István grófnak mindezek ellen nincs szava. Az erős kéz itt simogató kézzé vedlett, hisz a székely az ellenzéken áll s az ő uralma ellen tör, míg az oláh nemzetiségeket megnyerheti komisz törekvései katonáivá. Ez az ember mindenre képes. Engedményeket tett a szászoknak és horvátoknak, a magyar államérdekek rovására, csak hogy melléje álljanak és megfogytakozott mameluk bandáját a többség

Blaháné naplója.

A debreczeni évek.

1867. évben, februárius havában.

A szinpadon egyre suttogást hallok magam körül. „Jaj, de sovány a lelkem!” „Jaj, de vékony!” „Milyen piczi, vajjon mit fog ez tudni?” „Sirva futok haza, hogy ha már ezeknek sem tetszem, hát hogyan fogok majd a közönségnek tetszeni?”

Otthon Blaha megrémült kisirt, vörös szemeimtől. „Mi bajod?” — kérdi. Elmondom, hogy miket hallottam; ő egy jót nevet és elkezd vigasztalni. Hogy „még alig vagy tizenhat éves, nem lehetsz olyan, mint egy kályha!... Meg, hogy fogsz-e valamit tudni? Azt majd megmutatod nekik, ha fellépsz, csak te ne busulj.”

Mama meg azzal jött elélem, hogy „édes fiam, főzők én olyan jó ételeket, hogy egy-két hónap mulva olyan kővér leszel, mint egy prépost.” Erre már én is nevettem, de hát azért bizony azoknak volt igazuk, mert olyan vékony voltam, hogy be lehetett volna egy tübe fűzni, mint egy ezernaszálat. Közbe pedig egyre tanultam. Blahával átvettük régi szerepeimet és

ő szépitett egy kicsit rajtuk. Itt volt a „Pajkos diák”-ból az olasz fiu, azt felezcizomázta, hogy jól hangomban feküdjön. Aztán sorra betanultuk az „Elizondói leányt”-t a „Lámpafényt”, a „Férj az ajtó előtt” és a „Könnyű lovasság” czimzetű darabokat, meg egy népsziművet is: „Tündérlak Magyarhonban”. Csak drámai szerep nem volt egy sem, de hát Szabó József még nem tudja, hogy én drámai színésznő szeretnék lenni.

Lefekvéskor azon törtem az eszem, hogy hogyan lehetne azt megcsinálni, hogy majd ha ismét próbára megyek, egy kissé többet mutassak. Eszembe jutott, hogy a mai próbán láttam egy göndör fürtű kardaloknót, milyen szép nagy feje volt. Uezezu, kiugrottam az ágyból, ujságpapírost kerestem elő és becsavartam a hajamat. Megálljatok rajtam ki nem fogtok, lesz nekem is olyan göndör nagy fejem!

Reggel nagy fejfájásra ébredtem. Hogyne fájt volna, az a rémséges sok papiros iszonyatosan nyomta. Rögtön kibontogattam a papirtekereseket, hát úgy néztem ki mint Toldi Miklós, vagy mint Sámson,

az erőművész, aki a panorámában szokta magát mutogatni. Blaha és a mama összeszidtak, hogy ilyen örült fejjel csak nem megyek ki az emberek elé, én pedig csodálkoztam, hogy miért nem tetszik nekik ez a gyönyörű nagy fej.

Amint így izgatódunk, belép a színházszolga. Műsort hozott, jövő vasárnap első felléptem a „Tündérlakban”. „Kérem, tessék mindjárt próbára jönni”, — mondja ő és én hamarosan fel is készülődtem és futottam próbára. Mama és Blaha nem akartak engedni, amíg ki nem bogozom megint a hajamat, de hát nem volt ennyi időm és elfutottam így, még utközben örültem is, hogy a színháznál meglátják az én gyönyörű nagy fejemet, de bizony sirás lett a vége ennek is, mert még a nagyfejű kóristáné is kinevetett; a színészek meg a húsukat tartották, amint megláttak. Én bizony se szó, se beszéd, sirva fakadtam, erre indult meg csak igazán a csufondároskodás.

Hogy így, meg úgy, az új énekesnő sirni tud, vajjon az ének hangjával és bírja-e majd ennyire és énnekem eszembe jutottak a szemeci és a pozsonyi napok, mikor úgy visszakiváncoltam a szinpadra és színészpajtásaim közé. Hát ezért epedtem én olyan

számáig erősítsék. Majd tesz engedményeket az oláhoknak is.

De nem addig van! Mert uraim ez a dolog a magyar alkotmány, a magyar jog és becsület kérdése s nagyon is a bőrünkre megy. Itt egy megdöbbentő és szemérmetlen oláh stikliről van szó, melyet a miniszterelnök engedékenysége táplált és fejlesztett a nagyszabeni gyűlés programjáig és a nyílt lázadásig. Mi lesz, ha a többi nemzetiségek is vérszemet kapnak. A bolond gomba gyorsan nő és szaporodik, csak egy kis jóakaró eső kell hozzá! Ha a miniszterelnök, ugyis mint belügyminiszter nem talál *kellő* választ a nagyszabeni szemérmetlenségre, megtagadta hazáját s készakarva viszi a végzűlés felé, oda, ahova Ausztria jutott nemzetiségi villongásai közben. Mi nem akarunk Ausztria sorsára jutni.

A magyar nemzetet az egység őrizte meg ezer éven át s ha akad magyar ember, aki ezen hagyományokkal megszentelt egység ellen tör, az egység megbolygatását hallgatag tűri, azt sópörje el a nemzet haragja, örök időkre arról a helyről, ahová méltatlanul került.

Ha vannak nemzetiségi sérelmek, vagyunk mi olyan lojálisak, hogy azokat orvosolni fogjuk, de ebben a munkában aztán nem a nemzetiségek fognak diktálni, hanem mi magunk. Mert mi tudjuk, hogy Magyarország épsége, jogéletünk és az alkotmányosság folyamatosága mit tűr meg s mit nem.

A czár fizet.

— január 13.

„Port Arthur védelme minden népek katonáinak örökké példaul fog szolgálni. Azt a hőst, aki ott a csapatokat vezérelte, az egész világ bámulja, különösen hadseregem és én.” — Ez a távirat Stösszel generálisról szól, akinek érdemeit így fölmagasztalván, a legnagyobb katonai kitüntetést küldi neki a császár, a melylyel hőst és hadvezért fölékesíthet. Egy hatalmas uralkodó hódol így a letiport hősnak, de ez az uralkodó — nem az ő ura, a szent és mindenható orosz czár, hanem egy idegen fejedelem, aki csak látója volt a nagyszerű viadalsnak és szíve mégis megtelt bámulattal és meghatottsággal az odaadáson, amely a nagy tetteket termő férfielek virágait egy más hatalmas lába elé szórta.

Hohenzollern Vilmos német császár dícsőíti így Stösszel generálist, akivel, hogy így bánjon, az ő urának, Romanov Miklósnak idáig eszébe nem jutott. Közeli esztendőig állta elgyötört hadával az orosz parancsnok ördöklő ostromát a legvitőzebb, legszivósabb és legvakmerőbb ellenségnek. Körülvették vízen és szárazon. Szabad csak az ég volt fölötté, amelynek magasságából tüzes bombák gyilkos zápora omlott rá, elriasztva még a madarat is attól, hogy Port-Arturba, az ég és vérző városba szálljon.

Hogy áttörje a rettenetes gyűrűt, amely fojtó erővel szoritotta körül, arra gondolni se lehetett. Szabadulának még a reménye se érhető el hozzá. Ha a tengerre nézett, fofole fujfakat látott a vízen, elsüllyedt hajók kéményeit és árboczeit; a hegyeken halált ontó ágyuk toroka meredt rá és a messziről jött szél is csak az ellenség győzelmi dalának hangját hozta a szárnnyán. Tudta, hogy a hegyen túl, folyón túl is már az ellenség az ur, hatalma a czárnak, amely szabadulást vihetne neki, — azon a földön többé nincsen. A fölkelő nap lobogója leng a halmokon és a tornyokon mindenfelé.

Mégis küzdött. Mégis állta és vívta a csatát. Kiért, miért? A hazáért? A föld amelyen állott, nem volt hazája földje soha. A szabadságért? Szabadsága az orosz embernek nincsen. A czárért, a mindenható, a szent czárért, csakis a czárért. A czárért,

aki őt és katonáit ideparancsolta, hogy ezt a helyet neki vérük hullása árán is megtartsák. Alottak tehát és ontották a vért, remény és zugolódás, sőt a segítség sürgetése nélkül. Pokollá lett a fojtogatott város, tele iaséggal, ny. valyával, elesettekkel, sebesültekkel és éhezőkkel, de ami hang onnan a czári palotáig jutott, soha se volt másé, mint a hűség és hódolaté, amely a maga hősi és tragikus áhitatában szinte az imádság szavát öltötte magára, amikor a mindenható ur elé járult. Emlékszünk azokra a táviratokra, amelyeket Stösszel a czárnak küldött. Soha egy szó panasz, sürgetés vagy dicsérvés nem volt bennük, ha kért valamit, csak áldását kérte, mert ebben az áldásban van az erő és a bizalom.

Azután — vége lett mindennek, miután már mindenek vége volt. Mikor Port-Artur romjaiból Stösszel generális immár tehetetlen hadával kivonult, mert nem volt többé mit és kivel megvédelmeznie, az egész világ tisztelete nyújtotta felé a keszserut és még diadalmas ellensége is tisztelgve hajtotta meg előtte zászlaját. A mikádó, aki ellen csatázott, vagyát érezte, hogy megszorítsa a hős kezét. Csak Romanov Miklósnak, a mindenható, szent czárnak nem volt egy elismerő, egy vigasztaló, egy meleg szava azok számára, akik érette hónapokon át, a pokol minden borzalmát hősi lélekkel tűrték és viselték. Olyanformát ízent nekik, hogy most már semmi köze az urakhoz, csináljanak, amit akarnak. Az ostromot oly esztáson állt hősök nagy része, a japán fogságát kívánatosabbnak érzi, mint azt, hogy visszatérjen a hazájába, a szent czár elé. Aggodalommal gondolnak annak a hálójára, akiért véreztek és szenvedtek.

Igy fizet a czár. Nagyon szegény ember lehet.

Az első vér.

— jan. 13.

Előre látható volt, hogy Biharmegyében rendkívül heves lesz a küzdelem. A szabadelvűpárt vissza akarta hódítani az elvesztett kerületeket. Az ellenzék nem

nagyon? Ezért valának álmatlan éjeleim, lázas nappaljaim?

Vége eljött a nagy nap. Ma léptem föl először Debreczenben. Szerepemet úgy tudtam, mint a Miatyánkot. Az ének nagyon könnyen megy, sőt a próbákon meg is tapasztaltam a személynét. Edes jó anyá és én megvarrtuk a ruhákat. Bokorugrósfelgyász, jó ráncos felső szoknya, egyszerű kis ingváll, jó bő ujjakkal, bő fekete kötényke, nyakbaváló babos kendő, kardován fekete osizma, — ebből állott az öltözetem. Este, amikor ezt mind felszedtem magamra, olyan jól, olyan töltötten néztem ki, hogy örömben megcsókoltam a tükröt. Az agályom tehát elmúlt, hogy a soványságom miatt nem fogok tetszeni. De most felülkekedett a másik félelem, hát a hangom, vagy a játékom kell-e a közönségnek?

Megkezdődik az előadás, az első felvonásban semmi dolgom, a másodikban is csak a közepetáján jövök. Az én szívem meg már úgy vert, azt hittem, hogy kiszakad. A felvonás elején már felállottam a hegy tetejébe, ahonnan le kell jönnöm. Gerecs, aki Gyuszit játszta, oda is szólt: „Korán lesz még, ne menjen fel.” Nekem ugyan beszélhetett, én csak ott álltam remegve, izgatottan.

Mamák bent voltak a nézőtérben. Blaha szegény valahol hátul a sötétségben, a zsebében verte a taktust!

Vége megkaptuk az előzenét, rákezdtek a „Cserebogár, sárga cserebogár!” Amint elhangzott, felzúdult a taps, de olyan, hogy

majd szétvetette a házat. Nem is szűnt meg addig, míg a kapu előtt el nem énekeltük mégegyszer.

Csak aztán jutottunk nagynehezen szóhoz.

Ez a nagy lelkesedés oly nagy bátorságot öntött belém, olyan jókedvűen játszottam el Marcsát, hogy alig ismertem magamra. A jó Isten tudja, hogy mi szállt meg!...

Felvonás végén bejött az intendáns Kiss Sándor, akit ma láttam először. Nagyon megdicsért és én véghetetlen boldog voltam, de hogy is ne, amikor még az intendáns is kijött páholyából és az nagy tisztesség! Fülhagyva el aztán hallottam, hogy egyszerre azt kezdték beszélni, ebből aztán lesz valami, milyen edes és erős hangja van és hogy játszik? Már a soványságomról, a kicsi fejemről senki sem beszélt. Játék után hazamentem családommal, elköltöttem szerény kis vácserómat. Boldog voltam, hogy az első előadásom ilyen szépen sikerült, most már meg fogják hosszbitai szerződésemet, nem kell világgá mennem.

Ma játszottuk a „Pajkos diákok“-at. Én az olasz fiut játszottam és a Blaha nő-tájával jöttem a színre. Volt taps megint bőven és Blaha is nagyon boldog vala, hogy dalá ennyire tetszett. Felvonás után feljőve hozzám az igazgató. „Nos kis menyecske, — mondá — hát meg vagyunk-e elégedve?” Én azt feleltem, hogy nem, mert én drámáznai szeretnék és ha van ssive az

urnak, hát a „Szigetvári vértanúk“-ban léptet föl legközelebb.

„Hogy drámáznai tud, azt gondolja az ifiasszony? — nevetett Szabó, — hiszen ha zokogásra kerülne a sor, megnevetné vele mind az egész közönséget.” „Igaz, feleltem, a minap is olyan igaz szívvel sirtam itt és maguk összebujtak mind és nevettek mind az én nagy banatomon, könyhullajtásomon.” Még ezental is többször kértem Szabót, hogy léptessen föl drámában, de ő hallani sem akar róla.

Színész pajtásaimmal már nincsen semmi bajom soha. Föltényi bácsi vett védőszárnnyai alá és ő nem engedi, hogy megbánták az ő kis cipikéjét; így hiv engem itt most mindenki. Fialtal színész pajtásaim is nagyon összebarátkoztak már velem. Vízvári Gyula, Ujházy, Komáromy Lajos és Zöldy úgy becséznek, hogy szinte nehezen esik próba után hazamenni.

A közönségbe is van már sok jóakaróm, de ezeket Blaha nem kedveli és meghagyta szigorú intelmmel, hogy ha csak tehetem, elkerüljem őket. Ne igen komázak velük, mondogatja, mert ennyit már megtanult magyarul és megért minden szót, amit rólam, vagy velem beszélnek. A színészi összejövetelek sincsenek inyére nagyon, de bizony én eljárok pajtásaim közé, mert ott az én igazi családom, ott az én gazi helyem.

(Folyt köv.)

hagyja magát. Őszecsapnak keményen. De nem csak a mi vármegyénkre áll ez a választási jövendőmondás. Mindenfelé az országban ádáz csata várható. Ám azt még sem hittük volna, hogy a választási krónikában Biharország fog az első vérrel szerepelni.

Már pedig ez történt. Az alkotmányos fegyverek közé bevonult nálunk a pisztoly is. A tenkei kerületben összeütkezés támadt a választók között. Mocsár község határában megtámadták a zekereket, amelyek a szabadelvű választókat vitték. Lövések estek és több sebesülés történt. Egy ember hir szerint életveszélyes sebet kapott. Más forrás szerint csak könnyű sérülést szenvedett. Később Gyanta községben is volt zavargás. Szóval a szenvedélyek ádázul lobognak.

Ez pedig épen az, amit mi minden áron kerülni szeretnénk. Mert hiszen jól tudjuk, hogy a jelen politikai helyzet kiváltképpen alkalmas arra, hogy rendkívüli izgalmat keltsen a lelkekben. Hisz most nemcsak arról van szó, hogy ki a vivát?

Sokkal fontosabb érdekek dőlnek el a választásokon: az alkotmány sorsa, az ország jövője forog most kockán. De ez épen arra kell, hogy intse a polgárságot, hogy annál higgadtabb, józanabb megfontolással gyakorolják azt a polgári kötelességet, mely még soha se birt talán oly horderővel, mint mostanában. A bevett fejek és a pisztolylovások a haza sorsát semmivel előbbre nem viszik, ezt meg kell szivelnünk a választóknak, akik a magyar nemzeti ideálok zászlóját lobogtatják. Vigyázzanak, hogy erre a zászlóra folt, kivált pedig vérfolt ne freccsenjen.

És mindazok, akiknek a néppel dolguk van, akik a választásokon vezető szerepet játszanak: szivleljék meg ez intelmet. Ami még eddig történt, nem nagy dolog, csak egyszerű intelem arra, hogy ne játszanak a tüzzel, a könnyen fölhevülő tömegek szenvedélyeivel. Nagyon félünk, hogy csak a falra hányjuk a borsót, amikor ezt a kérést intézzük a nép vezetőihez, de mégis hazafias kötelességünknek tartjuk e figyelmeztetést megtenni.

Magyarország tisztviselőihez.

— január 13.

A szövetkezett ellenzék vezérő bizottsága és a disszidensek csoportja a következő fölhaladt intézi a tisztviselőkhöz:

Sok panasz és jelenség arra mutat, hogy a kormány a tisztviselői karnak függő helyzetével visszaélve, a tisztviselők szabad politikai véleménynyilvánításának és meggyőződésük szerinti szavazatának meggátolására törekszik. Kötelességünknek ismerjük részünkről mindent megtenni, amit a magyar értelmiség e fontos alkotó elemének megtámadott méltósága és szabadsága érdekében tehetünk.

A tisztviselő nem a kormánynak, hanem az államnak, a törvényhatóságnak, a községnek tisztviselője; felelősségének csak a hivatali viszony vonatkozásaiban tartozik engedelmességgel, de ezenkívül és különösen a politikai jogok gyakorlása terén szabad polgára a hazának, ura meggyőződésének, akit senki más nincs jogosítva irányítani, mint saját lelkiismerete.

A politikai téren kifejtendő működése csak annyiban esik korlátozás alá, amennyiben el van tiltva olyan cselekményektől,

amelyekkel mások szabadságára nyomást gyakorolhatnak, de egyéni szavazatát a hivatali alárendeltség címén, vagy jogtalan üldözés kilátásba helyezésével befolyásolni, ez nemcsak merénylet az alkotmányos szabadság ellen, hanem embertelenség is lelkiismereti kényszer, mely a legsúlyosabb erkölcsi megbírálás alá esik.

Magyarország tisztviselőinek jogukban áll az ilyen illetéktelen zsarnoki nyomás ellen védekezni. Tegyük ezt akként, hogy minden helyen az ellenzéki érzelmi tisztviselők szolidaritásba lépjenek, egymásnak szavukat lekötik, hogy meggyőződésük szerint fognak szavazni bármint nyílt, vagy burkolt fenyegetéssel iparkodnak is őket ebben gátolni.

Ebben a szolidaritásnak rejlik teljes biztosságuk: egyes elszigetelt, társaiktól elhagyott egyének t lehet üldözni, lehet bosszúból áthelyezni, lehet érdekeikben mindenféle módon megkárosítani, nagyobb csoportokkal szemben ezt megtenni lehetetlen.

Ha pedig mégis előfordulnának a politikai üldözések esetei, vegyék tudomásul Magyarország tisztviselői, hogy szemünk fölöttük őröködik. Nemcsak pillangérra fogjuk állítani a tisztviselőkkel szemben gyakorolt nyomás és politikai üldözés minden egyes esetét, hanem minden, kormányval szemben rendelkezésünkre álló egész befolyásunkkal és parlamenti erőnkkel követelni fogjuk mindazon sérelmek orvoslását, amelyeket egyes tisztviselők a mostani kormánytól politikai jogaik szabad gyakorlása miatt netán szenvedtek volna.

Ne féljen tebat senki semmitől, ha csak nem saját lelkiismeretének marasztaló ítéletétől, amely őt sújtani fogja, ha alkotmányuk jelenlegi válságában a hazafias kötelesség teljesítésétől, féltékenységéből félre áll. A szövetkezett ellenzék vezérőbizottsága: Kossuth Ferencz elnök, Apponyi Albert gróf, Bánffy Dezső báró, Barabás Béla, Batthyány Tivadar gróf, Eötvös Károly, Guiner Gyula, Hock János, Holló Lajos, Justh Gyula, Kaas Ivor báró, Polonyi Géza, Rakovszky István, Sággy Gyula, Szederkényi Nándor, Thaly Kálmán, Tóth János, Ugron Gábor, Vázsonyi Vilmos, Zichy Aladár gróf, Zichy Jenő gróf. Az Andrássy Gyula gróf vezetése alatt működő csoport nevében: Andrássy Gyula gróf, Darányi Ignác dr., Wlassics Gyula dr., Hadik János gróf.

Képviselőválasztás Debreczenben.

A választás napja.

— január 13.

A központi választmány tegnap nagy érdeklődés mellett ülést tartott. Evek óta nem volt olyan érdeklődés, mint ezuttal és megtörtént az, hogy szavazás utján mindhárom kerületben az ellenzék embereit választották meg választási elnökeknek. — Az ülésen Kovács József polgármester elnökölt.

A legkisebb részletdologra sem egyeztek meg, szavazás utján döntötték el az összes kérdéseket.

Nagy lehangoltságot keltett a kormány pártiak körében, hogy a III. ker. választási helyiségeül a központi választmány nem a vármegyeházát, hanem a róm. kath. gimnázium épületét jelölte ki.

A választások napját e hó 26-ára t zték ki. — A szavazás már reggel 8 órakor kezdetét veszi.

Választási helyiségek lesznek:

Az I. (Péterfia-utca) kerületben az első küldöttség az ev. ref. egyház tanácstermében, a második küldöttség a Zenede hangversenytermében.

A II. (Piac-utca) kerületben az első küldöttség a városháza közgyűlési, a második küldöttség a városháza tanácstermében.

A III. (varga-utcai) kerületben az első küldöttség (varga-utca) a kegyesrendi főgimnáziumban, a második küldöttség (Kossuth-utca) a róm. kath. leányiskolában.

Az I. kerületben választási elnök lett 17 szavazattal K. Kiss József a dr. Tüdös 2 szavazata, a II. kerületben Dicsőfi József 10 szavazattal dr. Kemény Mór 9 szavazata, a III. kerületben dr. Tüdös János 18 szavazattal dr. Magoss György 1 szavazata ellen.

Az I. kerületben küldöttségi elnök Sinka Sándor, a II. kerületben Wessprémy Zoltán egyhangulag, a III. kerületben dr. Peczkó Ernő szótöbbséggel.

Az I. kerületben helyettes elnökök dr. Márton Kálmán és Török Péter, a II. kerületben Kulcsár Endre és dr. Freund Jenő, a III. kerületben Kocsár Gábor és dr. Balázs Bertalan.

Az I. kerületben jegyző Szabó István és dr. Kérészy Árpád, helyettes jegyző Kovács Kálmán és Komlóssy Pál, II. kerületben dr. Arvai Béla és Borzsoyay Jenő, helyettes jegyzők dr. Berger Andor és dr. Szikszay Szabó László, a III. kerületben jegyzők dr. Abraham Dezső és dr. Csath Sándor, helyettes jegyzők Dalmy Barna és dr. Ozsvarth Ferencz.

Ezután a plakátok színét állapították meg. Az I. kerületben a Péterfia fehér, a Csapó utcán zöld, a II. kerületben a Piac-utcan kék, a Hatvan-u. sárga, a 3 ik kerületben Varga-utczán barna, — a Kossuth-utczán piros színű plakátokat ragasztanak ki.

Még több aprólékos dolgok megállapítása után az ülés 6 óra után véget ért.

Hajduvármegye közgyűlése.

— január 13.

Ez új évben Hajdumegye törvényhatósága ma tartotta az első közgyűlést. A bizottsági tagok nagy számmal jelentek meg a királyi meghívólevél meghallgatására és a Tisza kormány törvényszegése ellen való tiltakozásra.

Kilencz órakor nyitotta meg Domahidy Elemér főispán a közgyűlést.

A tárgysorozat első száma a királyi kézirat volt, melynek felolvasása után Hajduszoboszló derék képviselőjelöltje: Kovács Gyula szólalt fel. Az azt megillető tisztelettel veszi tudomásul a királyi kéziratot. Szükségesnek tartja ugyan, hogy ítéletet nyilvánítson a nemzet a mai viszonyok felett, de törvénytelennek tartja a képviselőháznak a költségvetésen kívül való felosztását. Kéri, hogy ezen véleménye, mely — szentül hiszi — az egész közgyűlés ohaja, a jegyzőkönyvbe bevételessék.

Kovács Gyula hazafias indítványának egyhangu tudomásul vétele után a tárgysorozat második pontjára tértek. Ugyanis az alispán jelenti, hogy a Bocskay szobor-bizottság egyik tagja, Dalmy László elnalázott. Indítványozza az alispán, hogy helyére dr. Baltazár Dezsőt válasszák meg. A bizottságba a közgyűlés egyhanguan beválasztotta Baltazár Dezsőt.

Ugyancsak e pontnál jelenti a bizottsági jegyző, hogy a magyar képzőművészeti tanács teljesen megfelelőnek tartja Holló Barnabás gyönyörű Bocskay-szobor mintáját, csak hogy néhány aprólékos javítást véleményez. Holló Barnabás a tanács utasítása nyomán a javításokat a szobron rövid idő alatt elvégzi.

tanítói Otthonban tartandó évi rendes közgyűlésére. Tárgyak: 1. Titkári jelentés. 2. Pénztári jelentés 3. Indítványok. 4. Tisztújítás. Debreczen, 1905. január 10. Csúrka István, segélyegyleti elnök.

— Csokonai ünnep elhalasztása.

A Csokonai kor tegnap választmányi ülést tartott. Elsősorban is a Debreczeni Kaszinó által kitűzött irodalmi pályázatokról terjesztette elő dr. Kardos Albert először a hármas bíráló bizottság jelentését. E szerint az I. pályátételre, — Csokonai lírai költszetének méltatása, — egyetlen pályamunka sem érkezett be. A két költői tételre, — Csokonairól szóló óda, vagy Csokonai életéből merített kisebb költemény — 5 pályamunka érkezett be. Ezek közül ajánlja a bizottság az I. díjra (12 arany) a 4. számú ich kenne mohl... jelű művet; a II. díjra (8 arany) a 2. számú, Vigasztalan a költő élete jelű költeményt. A 3. (költői) tételre Vergilius pástorkölteményeinek fordítására 2 pályamű érkezett be. A pályadíjat (8 arany) a bizottság a Vergilius IX. pástorkölteménye fordítójának ítélte oda. A választmány egyhangulag elfogadta a bíráló bizottság jelentését. A jelíges leveleket a Kaszinó választmánya bontja fel s hozzá nyilvánosságra a szerzők neveit. Ezután szóba került a százados Csokonai ünnep elhalasztása. Ez iránt több választmányi tag adott be javaslatot, indokul felhozva a jelenlegi politikai helyzetet. A választmány többek hozzájárulása után elhatározta, hogy az ünnepélyt május 20 és 21-ik napjain tartják meg.

— **Tiszák kortesfogásai.** A szatmárnémeti kir. törvényszeknél mintegy két hóval ezelőtt bírói állás üresedett meg, amely állásra 92-en pályáztak. Erre az állásra egy a törvényszék, mint a debreczeni kir. ítélőtábla kijelölt bizottsága 3—3 tagot ajánlott kinevezésre, természetesen gondosan kiválasztva azt a három egyént, akit úgy szolgálati időre, mint képességre nézve legérdemesebbnek látta. A hivatalos lap ugyan még nem ratifikálta a resujo hirt, de már közbeszéd tárgyát képezi, hogy a megüresedett bírói állásra Szilágyi Tihamér albiró van kinevezve, aki szolgálatra alig 5 éves és egyáltalán nem a jobb erők közül való s mint ilyen a kijelölésné szóba se jött. De kineveztetett azért, mert J. Kálmán aranyosmedgyesi földbirtokosnak a veje, s mert az após 48-as léte felkérte Szentiványi Gyula ottani képviselőt, hogy vejét egyetlen neveztesse ki, mivel ellenesetben nem kap mandátumot, ez a hűséges mameluk elpanaszolván a kapott íjlesztést Tisza gróf földi uristennek, a hatalmas urnak könnyű volt utasítani Plósz, hogy e kinevezést a kerület érdeke kívánja. Valószínűleg a Tisza gróf megbízásából, de mindenesetre kortesfogásból eredhetett az is, hogy az újv alkalmából a „Tisza István gróf b. u. é. k.” felirású névje yet sokhelyt jelentéktelen politikai súly embernek birtokában is lehetett látni.

— **Halalozások.** Legutóbbi kimutatásunk óta az anyakönyvi hivatal halalozási osztályánál a következő haláleseteket jelentették be: Balázs Margit ev. ref. 19 napos, Tóth Péterné ev. ref. 64 éves, Nagy Mihályné ev. ref. 48 éves, Molnár Zsófia ev. ref. 21 éves, Szilágyi Sándor ev. ref. 7 hónapos, Papp Péterné gör. kath. 44 éves, Sipos gergely ev. ref. 67 éves, Schön Irén izr. 2 hónapos.

— **A visszaélések megtorlása.** Tudvalevőleg a szövetkezett ellenzék vezérő bizottságának megbízásából Kossuth Ferencz felhívást tett közzé, hogy a választások körül előforduló ingyenes jogvédelemre fővárosi ügyvédek jelentkezzenek. A felhívásnak már is eredménye van. Eddig a következő ügyvédek jelentkeztek:

Admeto Géza dr., Antal Elek dr., Aradi Béla., Báttaszéky Lajos dr., Bognár Máttyás dr., Dingha Béla dr., Fenyő Soma dr., Fényes Részó dr., Frank Salamon dr.,

Freund Lajos dr., Ghillány Mihály dr., Gyomai Zsigmond dr., Huszar Kálmán dr., Kilián Tibor dr., Káldor Gyula dr., Krisztháber Adolf dr., Krik Elemér dr., Mátyus Arisztid dr., Nemes Bertalan dr., Nyitray Arthur dr., Oláh Dezső dr., Pártos Béla dr., Rendes Miklós dr., Rosinger Henrik dr., Sebestyén Albert dr., Sós Béla dr., Székely Rezső dr., Szilágyi Vilmos István dr., Világossy József dr., Weiser Arthur dr., Weisberger Imre dr. A szövetkezett ellenzék ezuttal is figyelmezteti a választóközönséget, hogy a választások körül már most mutatkozó, törvénybe ütköző visszaéléseket hozza azonnal a vezérőbizottságnak tudomására (VII. Erzsébet-körut 35 szám), ahol megfelelő ingyenes jogvédelemben részesülnek. A fölmerülő panaszoknál a tényállás lehető tárgylagosággal adandó elő, a bizonyítékokkal együtt. A jogsérelmek orvoslásában az egyes visszaélések, kihágások tényállásának kiderítésében és a rájuk vonatkozó bizonyítékok megszerzésében tege me mindenki polgári kötelességét. A jogrend mindnyájunk közkincese. E fölött örködni minden polgárnak érdeke és kötelessége. A választások körül előforduló kihágásoknál ezt annál inkább kell hangoztatnunk, mert a legtöbb esetben az eljárás csak akkor indítható meg, ha a följelentést a cselekmény elkövetése után harminoz nap alatt a bíróságnál, vagy a közigazgatási hatóságnál megtették.

— **Pécsi cigányprimás Debreczenben.** A magyar muzsikának, dalnak alig szerzett külföldön cigányaink közül egyik is nagyobb dicsőséget, mint Rác Guszt. Bejárta a külföld összes nagy városait, hirt, diadalt aratva. Most visszatért hozzánk s mielőtt városában Pécssett letelepedne, körutat tesz, hogy itthon is bemutassa tudását, művészi tehetségét. Mert igazi istenáldotta muzsikusz ez a jóképű cigány. Hozzánk négy estére jött el Kiss Adolfnak, az „Emke“-kávéház tulajdonosának áldozatkészségéből, aki mindég igyekszik az ő közönségének valami kedves szórakoztatásról gondoskodni. Tegnap este már játszott igen szép közönség előtt s remélhető, hogy a többi estéék még nagyobb közönséget fognak vonzani az Emkebe, gyönyörködni a Rác Guszt. szép játékában.

— **Mikor lesznek a megyében a választások?** Hajdúvármegye központi választmánya holnap d. e. 9 órakor ülést tart. Ezen az ülésen határozza meg a választmány, hogy mikor lesznek a megye kerületeiben a képviselőválasztások. Ugyancsak ezen ülésen választják meg a választási elnököket és tesznek meg minden, a választásokra vonatkozó intézkedést.

— **A mi bálunk.** E hó 21-én, szombaton este fog lezajlani a függetlenségi kör bálja, mely találkozó helye a debreczeni polgár lányoknak és ifjaknak. E bál mindig a farsang legsikerültebb mulatsága szokott lenni, hisszük, most is az lesz. A derék rendezőség, melynek élén a kör érdemes elnöke: B. Nagy János áll, mindent elkövet, hogy a bál régi jó híréből, magyaros voltából semmit se veszítsen. A meghívókat már szétküldték. A kik tévedésből nem kaptak, de arra igényt tartanak, — jelentkezzenek a kör csapó-utczai helyiségében.

— **Füszerezletbe egy tanuló felvétetik, ugyanott egy targonca megvétellel kerestetik.** Czim a kiadóban.

TAVIRATOK.

A „Debreczen“ eredeti távirata.

Tisza István falragaszai.

Budapest, január 12. Ma reggel a belvárosban ki akarták ragasztani a Tisza István kortes plakátjait. Mintegy 40 ember est látva, a falragaszokat szétszakította és a osírt a ragasztók fejéhez dobálta. Egyik ragasztó a rendőrségre telefonozott segítségért, ahonnan 40 lovas és 60 gyalogrendőr vonult ki, de akkor már senki sem volt ott. A rendőrök boszankodva távoztak.

József főherceg állapota.

Fiume, József jan. 13. fg. folyton gyengül. Orvosa kijelentette, hogy minden planatban bekövetkezhetik a szívbenulás. Tegnap Vilmos német császár, Károly román király és Ferdinánd bolgár fejedelem táviratban érdeklődtek a főherceg egészségi állapota iránt.

A tótok és a választás.

Budapest, jan. 13. A tót nemzeti párt Turócszentmártonban ülésezett és kimondotta, hogy a választások alatt akcióba lép, 18 pontban összeállította programját, melyben az is meg van, hogy követelik az egyházpolitikai törvények revízióját.

Polónyi jelöltetése

Kézdivásárhely, január 13. Ma nagyszámu küldöttség kereste fel Polónyi Gézá. Kérve, ezuttal már harmadizben, vállalja el újból a jelöltséget. Polónyi kijelentette, hogy a jelöltséget elvállalja.

Tőzsde.

Budapest, január 13.

Január 1-től kezdve a tőzsdei árakat 100 kilogrammonként jegyzik.

Buza	1905 áprilisra . . .	19 38	—
Buza	1905 októberre . . .	17 08	—
Rozs	1905 áprilisra . . .	14 84	—
Rozs	1905 októberre . . .	—	—
Tengeri	1905 májusra . . .	15 28	—
Zab	1905 áprilisra . . .	14 02	—
Zab	1905 áprilisére . . .	—	—

Készárú: 10-el olcsóbb.

Választási mozgalmak.

Marjay Péter jelölése.

— január 13.

A hosszupályii választó kerület függetlenségi pártja f. hó 11-ikén tartotta Nagylétán képviselő jelölő gyűlését. Minden községből nagyszámu küldöttség jelent meg. Guba József nagylétai pártelnök a gyűlést megnyitván Marjay volt képviselő érdemét felsorolta, ugyanezt tették Szabó Zsigmond és Fisch Ernő választók mire a gyűlés nagy lelkesedéssel, egyhangulag Marjayt újból képviselőnek jelölte, kit egy 30 tagu küldöttség hívott meg a gyűlésbe, hol a jelenlevők óriási éljenzés között lépett a terembe s két óráig tartó beszédben minden részletében megvilágította a helyzetet s jelezte főbb vonásokban programját, melynek foglalata e pár szóban fejezhető ki: „Folytatasa következék annak, ami félbe maradt“. Marjaynak eddig nincs ellenjelöltje, ami felesleges is volna, mert

az ő viszonya választóival szemben több a népszerűségénél, az valóságos rajongó szeretet, melylyel őt körülvédezik s ez ellen nincs pénznek, sem semmiféle hatalomnak ereje. A jövő héten Rákosi Viktor ellátogat Marjayhoz és együtt járják be a kerületet.

Rákosi Viktor programbeszédet.

A hajdunánási választókerület hazafias választóközönsége mindenütt a legnagyobb lelkesedéssel fogadja szeretett, nagynevű jelöltjét: Rákosi Viktort. Rákosi már bejárta a kerületet. A samsoni beszámoló után tegnap reggel Tégláson volt az országsszerte kedvelt képviselő, kit Téglásra a nagyszámú dsdraczeoni kívül sok nánási lakos kísérte. Tégláson a vasuti állomáson mintegy fél-ezer ember várta zászikkal a képviselőt. Az érkezését a kántor vezetésével adalárda ogadta rákosit.

Majd Csapó Péter református lelkész mondott hazafias, lelkes üdvözlő beszédet. Az állomástól a községhez a nagyszámú vonulást, ahol Rákosi hatalmas, lelkes beszédet mondott. Utána a téglási fogyasztási szövetkezet világszereplését adta, mely után kocsiokon mentek át Hajdúhadházra. A hadházi határon több, mint 3000 ember várta Rákosit, kit Hadházy Zsigmond pártelnök üdvözölt szép beszédében.

Azután zászlók alatt, zenészővel vonultak be Hadházra, hol déli 12 órakor óriási embertömeg előtt mondotta el Rákosi remek szép, költői lendülettel teljes programbeszédét.

Beszélt a Tisza törvénytelenségeiről, az arószakosan felosztást képviselőházi.

Majd a kormánypart vesztegetéseire tért át. A mi számunkra — ugymond — nem terem arany, csak vas; de abból a baba védelmére fegyvert is kovácsolhatunk. Óriási éljenzéssel felelték a hadháziak szeretett képviselőjük beszédére. A négyülést Simon Károly iskolaigazgató zárta be.

Este a nagy vendéglőben társasvacsora volt, melyen mintegy 400-an vettek részt. Pohárköszöntőt mondtak: Hadházy Zsigmond Rákosira, Rákosi Viktor a kerület bariságára, Simon Károly Kossuth Ferenczre és Apponyi Alibertra.

Rákosi ma reggel hagyta el a kerületet és Debreczenbe jött, hova választóinak nagy csapata kísérte. A jövő héten Marjay Pétert, a nagylétai választókerület nagytudású jelöltjét látogatja meg Rákosi. Vasárnap Hajdunánáson nagy díszmenet lesz Rákosi tiszteletére.

Ujabb milliók a katonaságnak.

— január 13.

Nem vagyunk álmódosók s azért nem is hirdetjük, nem is követeljük soha a katonai terheknek teljes megszüntetését. Ami lehetetlen, az lehetetlen. Ezen nincs mit vitakozni. De azon már nagyon is van, hogy meddig mehetünk e téren, mennyi terhet bír el népünk válla? A fő és egyedül helyes elv csak az lehet, hogy addig nyújtózkodjunk, ameddig a takarónk, illetőleg a bugyellárunk ér. A katonai követelések azonban már rég túllépték ezt a határt. Milliók és milliók vándorolnak külföldi gyárakba, ahol ágyukat öntenek, puszkákat gyártanak, egyenruhákat készítenek. Ezeknek a millióknak hiányát érzi a magyar ipar, a földművelés, a kereskedelem, a művészet, sőt a tudomány is. Nincs pénz semmire, csak katonai czélokra.

Eddig is rengeteg milliókat fizettünk hadügyi czélokra. A jövőben minden valószínűség szerint még többet kell majd fizetnünk. Legalább erre enged következtetni az a nem valami erőlyesen megozafolt hír, amely a készülő új véderő-törvényjavaslatról forgalomba kerül.

A javaslat állítólag a következő elveken épül föl:

1. Az általános védkötelezettség tisztább megvalósítása, a) a békelétszám tíz évre való megállapításának elve alapján; b) a póttartalék újjászervezése; c) a fegyverszolgálatra és a segédszolgálatra való alkalmatlanság megkülönböztetése és d) az alkalmatlanság és kevésbé alkalmatlanság körén belül a katonarvosi megvizsgálás után való sorsolás alapján.

2. A honvédség és a közös hadsereg részére az eddigi különböző testmagasságok helyett (eddig t. i. a közös hadseregnél 155, a honvédségnél és a Landwehnrél 153 cm. volt a legkisebb testmagasság) egységes testmagasság megállapítása.

3. A kétéves szolgálat behozatala követelményben az egy éves önkéntesek másadik (büntetésből való) szolgálati évének eltörzése.

4. Az egy éves önkéntesek és a hosszabb ideig szolgáló altisztek nem számítanak a békelétszámhoz.

5. A kevésbé alkalmatlanságú nem-fegyveres szolgálatra való alkalmazása.

6. Gonosztevőknek a fegyveres szolgálatból való kizárása.

A javaslatlalt járó költség volna először 207 millió korona s évenként 110 millió koronára.

Ha e javaslatot a magyar törvényhozás színe elé hozzák s ott Tisza a lex-Dániel bariságával keresztül erőszakolja, akkor hovatovább szöröstől börtönből elnyel bennünket a katonai melech.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor.

Pénteken „Heidelbergi diákélet“, vigj. (B bérlet).

Szombaton „Az emigráns“, sziamü (C bérlet).

Vasárnap két előadás, délután „A löcsei fehér asszony“, tört. szimü, este „János vitéz“, énekes szimü (premier bérletszűnet).

Műsorváltozás. A holnap estére hirdetett Emigránsok előadása Iványi Antal betegsége miatt elmarad és helyette Hauptmann szenzációs darabját, Bernd Rózárt adják.

Színházi hírek. Ma pénteken kerül színre Lehár Ferenc 3 felvonásos operettje „A drótoszt“. Az operett főbb szerepeit Sugár Aranka, Krémerné Lili, Havasy Szidi, Püspöky Rózi, Rományi Mária, Krémer Jenő, Mezei Andor, Karacs Imre, Iványi Antal és Faragó Odón játsszák.

Szombaton tarják a jelmezes főpróbáját Bakonyi Károly és Kaesch Pongrácz 3 felv. daljátékának a „János vitéz“-nek. A daljáték czimzerepét Róza Lili fogja játszani, kivüle még főszereplők a darabban Sugár Aranka, Krémerné Lili, Havasy Szidi, Iványi Antal, Krémer Jenő és Szilágyi Aladár.

VEGYES HIREK.

* **Tanító és postatiszt mint bakter.** Szégyenletes dolog, hogy Magyarországon még mindig akad község, hol egy világtól hátramaradt, booskoros bíró ur-embereket rendel ki éjjeli bakternek. Arad megyében történt, hogy Vadász község bírája kirendelte tanítóját és postamesterét sokor strázsának (éjjeli bakternek). Megjegyzendő, törvényeink értelmében mindketten községi közmunka-mentesek. A bírónak ezen szégyenletes és megalázó rendeletét a kisbíró a tanítóval az iskolában a gyermekek előtt közölte, mire az aggkoru, már 32 éve tanítóskodó Hajdu József megbotráncozva és méltó felháborodással sietett fel a községhezára s tiltakozott a bírónak ezen jogtalan rendetele ellen. A vidám ke-

délyü s jóhumoru Nagy Imre postamester elvállalta és teljesíté a bíró rendeletét, de csak azért, hogy élvén éjjeli őri jogával, a szövetkezet kocsmájában mulatozó bíró és társait záróra után kidobhassa, amit meg is tett.

* **Hercegi életmód.** Egy ismert fiatal földbirtokos a mult héten künn járt a birtokán. A tanyán találkozik Máté gazdával, aki harminczöt év óta áll az uradalom szolgálatában... Megszólítja.

— Mi ujság Máté gazda?

— Nincs semmi különös nagyszámú uram! A lovak jók, a csikók gyönyörűen fejlődnek... A malacok, tinók egészségesek...

— Hát kend hogy van?

— Csak megvolnék instálom. Hanem a Pista fiának sok a baja... Nem dolgozik az akasztófára való. Pedig ugy éhheha nálam, mint egy herceg, csak legalább egy fél öl fát hasgatna fel napjában...

* **Apagyilkos leány.** Vizkereszt estéjén eddig ismeretlen tettes Popa György tulkaik lakost, volt kurátort és községi bíró saját lakásán megöltte, aki azonnal meg is halt. Az ügyészség felboncoltatta, a vizsgálatot nyomban meg is indították s nem is eredménytelenül, mert a nagyszalontai csendőrség ma bekísérte a terhelteket, még pedig Popa György tulajdon leánya és ennek ferje s társa személyében. Családi vizsgálódás idézte elő a gyilkosságot; amennyiben P. Gy. nem hitess feleségével élt, hanem egy másik asszonnyal. Leányát ki első házasságából született, vonakodott anyai örökségéből kielégíteni, sőt minden vagyonát ez asszonnyra akarta hagyni. Így született meg a gyilkosság terve, amelynek elkövetésére Popa György leánya már előzőleg felakart bérelni egy tulkaik embert 200 forint rt. de az nem volt hajlandó a büntény elkövetésére. Erre egy vállalkozóbb szellemet kerestek s találtak is a gyilkosság elkövetésére. A három bűntést bekísérték a kir. járásbíróshoz.

* **Egy műbarát végrendelete.** A minap egy automobil-szerencsétlenségben életét vesztette a tudós műbarát Giulio Piza. Végrendeletét most hozták nyilvánosságra. A jószívü emberbarát fejedelmi módon gonoszkodott Milánóról. Bereguardóban lévő fekvősegeit 500,000 lira értékben a nagy kórházra hagyta; 100,000 lirát a Cartello Storzesco restaurálására; 25,000 litát örökölt a kastély mügyűjteménye, 100,000 litát a természettudományi múzeum; 25,000 litát a gyermekvédő-egyesület; Cremona, híres lombardiai festő képét, „A két rokont“ a modern művészetek nemzeti képtára kapja, a Krisztus előtti második századból származó és csodaszép ugynevezett Tanagra-szobor a városi múzeum birtokába jut, valamint a maga nemében páratlan pénz- és éremgyűjtemény is. Piza nem feledkezett meg szolgaszemélyzetéről sem, valamennyien nagyobb összegeket kaptak.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Oláhok zendülése a magyarok ellen.

Nagylak alsófehérmegyei község valamikor szinmagyar volt, azonban az idők folyamán egy részük oláhosodott. Mindazonáltal békésen együtt éltek egymással.

Tavaly november 8-án este is együtt idogáltak a kocsmában. Egyszerre azonban egy oláh és egy magyar összeveszett egymással, aminek a vége verekezés lett és ezt követte a kisebbségben ott levő magyarok kiverése a kocsmából. Különösen Nyergru György községi esküdt tünt ki a magyarok iránti gyűlöletével; ő kiabálta először:

— Üssétek agyon a magyarokat! és: Ma még magyar vérben fürdünk!

A magyarok a feldühött oláhok elől Dózsa földbirtokos majorjába menekültek, de az oláhok oda is követték és ostrom alá

fogták a majort. Ez alkalommal ifj. Sztójka István revolveréből lőtt néhányszor s Papp Józsefet nyakáa találta, Kereszterán Tódor, Hederán Demeter vasvillával, Serbán Sofrán pedig fadoronggal ment neki a magyaroknak s Barta Márton földmivest agyonütöttek, leányát és feleségét és még vagy más öt magyar embert súlyosan megsebesítettek.

A vérengzésnek csak az előhívott oszondórság vetett véget, mely harmincz oláh zsoldút tartóztatott le.

A gyulafehérvári esküdtségióság Keresztesán Tódort és Serbán Gufroant halált okozó súlyos testi sértés miatt 7-7 évi fegyházra, Sztójka Tódort súlyos testisértés és magánosok elleni erőszak miatt 2 évi és 4 havi fegyházra, továbbá magánosok elleni erőszak miatt Hederán Demetert másfél évi börtönre, Sztójka Istvánt 8 havi és Margián Tódort 10 havi börtönre és végül Nyegrú Györgyöt magánosok elleni erőszakért, mint felbujtót egy évi börtönre ítélte, a többi vádlottakat pedig felmentette.

A kir. Kuria a semmisségi panaszok elutasításával hozzájárult az esküdtségióság ítéletéhez.

REGENYCSARNOK.

Zrinyi Péter kézfogója.

Irtá: báró Nyáry Albert.

III.

A paripa, mely a boldog vőlegényt hordta hátán, szügybe vágott fejjel, kényesen lépdelve vitte urát a meredek hegyi utakon keresztül Karlovác felé. Szerszáma rojtos selyemesomói között csillogtak a rubintok s a nyereg eleje és kápájának sodronyzománcoz lapjai alig látszanak a reászórt drágakövektől. A vörösbárony ülésen arany szálakból fonódnak össze a magyar tulipánok és szegfűk domboru ágai, a drága nyereg alul pedig a skófiám himzés sulya huzza le a takarónak szélszárnyain emelkedő hosszú bárony szövetét. Az ezüst kengyel széles talpa oda-oda csapódik a ló simára kefelt oldalához s a sárga csizmára vert drágaköves arany sarkantyú éles tarajával bizgatja gyors menésre.

Alig tud a keskeny, szirtes uton haladni a hat ezüst szerszamos ló vonta hintó, mely majd a fiatal asszonyt viszi uj othonába, utána pedig hosszú sorban csatlakoztak a nász nép kocsisai, biztatva a tajtékozó lovakat nehéz terhüket huzni, a köztük lovagló kaczagányos ifjak tüzes paripái pedig nagyokat szöktek, ha a szövényes bozótból ijedten röppent ki egy-egy félse kis madár.

Most megáll a menet s két urfi sarkantyuba kapja lovát, vállukról csak úgy repül a párduezbőr s vágatva mennek jelenteni, közeledtét a násznépnek. Mig Keglevits és a másik urfi tovajárnak, addig a pázsitos réten ősi szokás szerint lóversenyt rendez a fiatalság. Egy vég biborbárony a díj. Nem is ezért, hanem a dicsőségért biztatja ki-ki a paripáját, meg azért a selyem csokorért, melyet gyöngéd női kéz kötött. Maga a vőlegény átengedi ma az elsőséget másoknak. Türelmetlenül várja vissza Keglevitsét, aki, hogy jobban megtisztelje a házat, szakállt növesztett erre az alkalomra, mig átadja a menyasszonynak a vőlegény kincset érő ajándékát.

A távollevő örömondó cselekvését ivgatott agya láttatja vele... most átadja... most köszönik meg... most ropja a harmadik táncot... most lengeti a szél repülő kőcsagbokrétaját, amint kifordul a hidon... már eldördülnek a szakállas öreg ágyuk a várfokon, elpukkan a tarozk és szép menetben indulhat meg a násznép a kacskaringós uton a várba fölfelé.

A vőlegénynek edzett szive dobogott az izgatottságtól, mig a násznagy uram édes szavakkal kikérte a leányt s hosszasan találta a trófát, mig sorba jöttek a lánykiadást teljesítő főgazda által elővezetett lányvendégek, mindenik jövelekor illő komolysággal kérde, hogy vajjon ez-e a menyasszony, akit Zrinyi Péter uram számára kérnek? Végre kifogyott az utolsó is a sorból s bevezették a halvány menyasszonyt.

Frangepán Katalin viselete félig magyaros, félig külföldihez hajló. Sáp-ot, gyöngyös korona-koszorúta feje hattyúnakán dus, magasan álló olasz csipkegalériba temetkezik, hátától pedig nehéz selyem sima palástszerű lebernyeg omlik alá, mely alig derékon alul fedi el természetét. Karesu, még talán fejletlennek látszó deréka habos selyem pruszlikba szorul, mely teljesen el van öntve igaz gyöngyökkel, melyek közül alig tud kibontakozni a könnyű, átlátszó ingáll, melyre aranyhímés virágok vannak rászórva, gyöngyös szalaggal karhoz kötve s nehéz arany csipkébe végezve emeli a kis kezecskék formai szépségét. A vörös bárony földig érő szoknya skófiummal van kihányva s a reáboruló csipkekötő is aranyvirágokkal ékes.

(Folyt. köv.)

Mérnöki irodánkat

Debreczenben

Bank-palota, I., fölépcső, II. emelet 28. szám alatt.

nyitottuk meg.

Sipos és Szász

okl. mérnökök.

M. Á. Vasutak menetrendje

1904. évi okt. hó 1-től.

Debreczenből indul:		idő	ó.	p.
Budapest felé (vegyesvonat)	d. u.	8	30	
Budapest felé (gyorsvonat)	d. u.	4	16	
Budapest felé (gyorsvonat)	reggel	8	57	
Budapest-Nagyvárad felé	d. u.	12	07	
Budapest-Nagyvárad felé	este	10	31	
P.-Ladány Nagyv. felé minden kedd	d. e.	11	12	
Csak P.-Ladányig	este	8	10	
Csak P.-Ladányig motor menet	reggel	5	08	
Szatmár-Máramarossziget felé	d. u.	8	56	
Csak Szatmárig (gyorsvonat)	este	6	41	
Csak Szatmárig (teher v. szom.-száll. v.)	este	7	56	
Szatmár-Máramarossziget felé	éjjel	2	50	
Szatmár-Máramarossziget felé (gyorsv.)	d. u.	12	07	
Csak Szatmárig	reggel	5	10	
Miskolc-Kassa felé	reggel	8	13	
Miskolc-Kassa felé	este	6	56	
Szerencs-S.-A.-Ujhely-Kassa felé	d. u.	4	11	
Csak Nyiregyházig	d. u.	2	10	
	m. áll. vasutól	reggel	5	36
	vasártérről	reggel	5	44
	m. áll. vasutól	reggel	8	00
	vasártérről	reggel	0	16
	m. áll. vasutól	d. e.	11	07
Hajdu-Böszörmény-B.-Sz. Mihály felé	d. u.	1	16	
	m. áll. vasutól	"	12	25
	vasártérről	"	12	38
	m. áll. vasutól	"	2	11
	vasártérről	"	2	21
	m. áll. vasutól	este	6	46
	vasártérről	"	6	58
Füzes-Abony felé m. áll. vasutól	reggel	4	36	
Füzes-Abony felé vasártérről	"	4	56	
Ohát-Kócs-Polgár felé m. áll. vasutól	d. u.	4	49	
Ohát-Kócs-Polgár felé vasártérről	"	4	28	
Derecske-Nagy-Léta felé	reggel	9	35	
Derecske-Nagy-Léta felé	"	4	31	

Budapestre érkezik:

A reggel 8 ó. 57 p.-kor induló gy.-v.	d. u.	1	50
A déli 12 ó. 07 p.-kor induló sz.-v.	este	6	40
Az este 10 óra 31 p.-kor induló sz.-v.	reggel	5	45
A délután 4 ó. 16 p.-kor induló gyorsv.	este	9	36

Budapestől Debreczenbe indul:

A délután 12 ó. 6 p.-kor érkező gyorsv.	reggel	7	36
A délután 3 ó. 29 p.-kor érkező szom.-v.	"	9	—
Az este 6 ó. 26 p.-kor érkező gyorsvonat	d. u.	2	—
Az éjjel 2 ó. 24 p.-kor érkező szom.-v.	este	7	06
Az éjjel 2 ó. 24 p.-kor érkező szom.-v.	"	9	16
P.-Ladányig gyorsvonat átállítással	d. u.	12	08

Debreczenbe érkezik:

Budapest felől (gyorsvonat)	d. u.	8	30	
Budapest-Nagyvárad felől	este	6	28	
Budapest-Nagyvárad felől (gyorsvonat)	éjjel	2	24	
Budapest-Nagyvárad felől	d. u.	2	15	
Csak P.-Ladánytól	reggel	7	46	
Csak P.-Ladánytól motor menet	"	5	08	
Kölcsvár-Nagyvárad felől	"	7	26	
Csak Szatmárról (gyorsvonat)	"	8	46	
Csak Szatmár felől	d. e.	11	37	
Csak Máramarossziget felől (gyorsvonat)	d. u.	8	56	
Csak Máramarossziget felől	este	10	11	
Máramarossziget-Szatmár felől	"	6	40	
Csak Szatmár felől	reggel	7	30	
Kassa-Miskolc felől	d. e.	1	31	
Kassa-S.-A.-Ujhely-Szerencs felől	este	7	50	
Kassa-Miskolc felől	d. u.	8	48	
Csak Nyiregyháza felől	reggel	7	33	
	vasártérről	reggel	7	40
	m. áll. vasúthos	d. u.	1	15
	vasártérről	d. e.	11	23
	m. áll. vasúthos	este	6	06
B.-Sz. Mihály	vasártérről	"	6	12
H.-Böszörmény felől	m. áll. vasúthos	"	9	51
	vasártérről	"	1	57
	m. áll. vasúthos	d. u.	1	46
	vasártérről	"	8	53
	m. áll. vasúthos	este	9	57
Füzes-Abony felől vasártérről	d. u.	3	34	
Füzes-Abony felől m. áll. vasúthos	"	5	36	
Ohát-Kócs-Polgár felől vasártérről	reggel	7	44	
Ohát-Kócs-Polgár felől m. áll. vasúthos	reggel	7	54	
Derecske-Nagy-Léta felől	"	7	15	
Derecske-Nagy-Léta felől	d. u.	8	18	

PLOMBUS Co. New-York 104 E 106 Str.

PLOMBUS!

250,000 hálairat 1 év alatt.

Nincs többé fogfájás!

odvas fog! búzacsuszál!

Fenti betegségeknek előidézői kétségtelesenül az odvas fogak. Ezen remek amerikai szer ezen kínos és kellemetlen szenvedéseket

azonnal megszünteti!

„Plombus“-szal mindenki maga plombirozhatja — fájdalom nélkül és hihetetlen egyszerű módon

odvas fogait!

„Plombus“ ne hiányozzék egy háznásem, az egyszeri csekély kiadás százszoros kamatja: a nyugalom. A fogfájda makban szenvedőket tehát saját érdekében felhívjuk, hogy rendeljék meg ezen valóban remek háziszert, mely az amerikai élelmesség netovábbja!

Ára egy adagnak, mely 5-6 odvas fogakra elegendő, használati utasítással 2 korona. 2 kor. 10 fill. előzetes beküldése után bérmentve bárhova. Megrendelhető egyedül a Magyarországi képviselőtől, melynek czime:

„Plombus“ szétküldés, Pásztó, Heves-m.

Hirlapelarusítók felvételnek

a „Debreczen” elarusítására városi nyomdában, város ház keresztépület

8.
1905.

Hirdetmény.

A püspökladányi kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság 1904. évi december hó 24-én 8043. sz. a kelt végzésével kiküldött bizottság ezzel közölni teszi, hogy Nádudvar községre vonatkozólag az 1886: XXIX., 1889: XXXVIII. és az 1891: XVI. t-cikkék értelmében szerkesztendő telekkönyvi betétek készítésének munkálata folyamatba téve, a nevezett községben a helyszíni eljárás é: pedig az 1891: XVI. t-cz. 9. § értelmében első sorban az azonosítás 1905. évi február hó 6-án és ennek befejeztével a további bizottsági eljárás fog kezdődni.

Ennélfogva felszólítanak:

1. mindazok, akik a telekjegyző könyvekben előforduló bejegyzésekre okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a bizottság előtt a kitűzött határnapon megkezdendő eljárás alatt jelenjenek meg és előterjesztéseiket igazoló okiratokat mutassák fel;

2. mindazok, akik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, hogy a tulajdonjog telekkönyvi bekebelezését a kitűzött határidőig a telekkönyvi hatósághoz intézet szabályszerű beadvány útján kieszközöljék, vagy a telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okiratok alapján a telekkönyvi bejegyzés iránti kérelmeik előterjesztése végett a bizottság előtt jelenjenek meg, — ha pedig a telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, az átírásra az 1886: XXIX. t-cz. 15—18. §-ai és az 1889: XXXVIII. t-cz. 5., 6., 7. és 9. § ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött bizottság előtt igazolják, avagy oda használnak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a bizottság előtt szóval elismerje és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogaikat ez uton nem érvényesíthetik és a helyg- és illeték-elengedési kedvezménytől is elesnek; és

3. azok, akiknek javára tényleg már megszűnt követelésre vonatkozó zálogjog vagy megszűnt egyéb jog van nyilvánkönyvileg bejegyezve, ugyszintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztését kérelmezzék, illetve, hogy törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött bizottság előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

Müller János, Kádoss Andor,
betétszerkesztő. kir. albiró.

VÁROSI SZÍNHÁZ.

Folyó szám 118. Bérlet 89-ik szám (B)

Ma pénteken, 1905. évi január hó 13-án:

A DRÓTOS TÓT.

Nagy operette 3 felvonásban.

Holnap, szombaton, 1905. évi január hó 14-én:

Az emigráns.

Korraja 3 felvonásban. Irta: Kemechey Jenő.

A dr. Borsos-féle

Hajszesz és Hajkenőcs

biztosan megszünteti a haj hullását, a hajvégek megtörését, a haj elmolyosodását. Teljesen ártalmatlan. — Elősegíti a haj növekedését és annak színét nem változtatja meg.

1 üveg Hajszesz ára 1—2 kor
1 tégely Hajkenőcs ára 1 kor.

Kapható:

MIHALOVITS J.

gyógyszertárában

DEBRECZEN,

Főtér 31. szám.

1 liter Borhegyi borviz

3 krajczár,

mely kitűnő, üdítő egészséges ital, kapható

Máyer Jenőnél

előbb

Geréby Fülöp utódai Debreczen.

Üveg betét 4 krajczár.

Alkalmi vétel folytán

míg a készletből tart — az alanti bámulatos olcsó árban ajánljuk a következőket:

Egész finom férfi ingek 1 forint 10 krtól.

Férfi és fiu kalapok 80 krtól.

Női, férfi és gyermek meleg öltő ruhák 45 krtól.

Gyönyörű téli és nyári blouzek, alsó és felső ruhák, kosztümök, miederek, női é férfi bőrkecstyűk, 80 krtól.

Kitűnő minőségű férfi és női czipők, sár-czipők (kalosnik) eddig még nemlétezett olcsó árakon.

Valódi vászon női fehéreneműek fél áron Gallér 10 kr., kézeltő 15 kr.

Székely Jenő és Tsa utóda.

Piacz-utca 48.

A NAP

POLITIKAI NAPILAP

kora reggel, valamennyi napilap megelőzésével, érkezik az összes vidéki városokba.

Hazafiság!

Emberszeretet

Műveltség!!

Teljes politikai függetlenség!!

Önálló vámterület!

Magyar ipar!

A NAP

A legnépszerűbb és a legolcsóbb ellenzéki lap.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
BRAUN SÁNDOR.

FŐMUNKATÁRSÁK:
**ABRÁNYI EMIL,
dr. VÁZSONYI VILMOS.**

Egy szám = 2 kr.

Előfizetés:
Egy hónapra 1 K 40 f
Negyedévre 4 K — f
Kiadóhivatal: Rökk Szilárd-u. 9.

Magyarság!

Demokrácia!!

Szabadelvűség

Harc a párturalom ellen.

Harc az erőszak ellen.

Kitűnő értesülések.
Modern, friss,
elmés ujság!!

Bizunk a közönségben. • A közönség bizzék bennünk.

Tessék mutatványszámot kérni!

Tessék előfizetni! Tessék előfizetni!